

P6_TA(2009)0133

A Horvátország által elért eredményekről szóló 2008. évi jelentés

Az Európai Parlament 2009. március 12-i állásfoglalása a Horvátország által elért eredményekről szóló 2008. évi jelentésről

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Tanács 2005. október 3-i határozatára, amelynek értelmében megnyitotta a csatlakozási tárgyalásokat Horvátországgal,
 - tekintettel a Horvátország által elért eredményekről szóló 2007. évi jelentésre irányuló 2008. április 10-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel a Horvátország által elért eredményekről szóló 2008. évi, a Bizottság által 2008. november 5-én közzétett jelentésre (SEC(2008)2694),
 - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel Horvátország jelentős eredményeket ért el a koppenhágai kritériumok alá tartozó mindhárom területen,
- B. mivel ezeket a jelentős eredményeket még konszolidálni kell, illetve további erőfeszítéseket kell tenni a Bizottság jelentésében és a jelen állásfoglalásban említett reformok elfogadása és végrehajtása érdekében,
- C. mivel az EU lépéseket tett a bővítési folyamat minőségének javítása felé,
- D. mivel a „Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások 2007–2008” című 2007. november 6-i bizottsági közlemény(COM(2007)0663) már a csatlakozási tárgyalások kezdeti szakaszában nagy hangsúlyt fektet a jogállamiságra és a helyes kormányzásra, különös tekintettel a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre, az adminisztratív és bírósági reformra, valamint a civil társadalom fejlődésére,
- E. mivel a Horvátországgal folytatott csatlakozási tárgyalások 2009-ig való lezárásának az érintett felek közös céljának kell maradnia,
- F. mivel az elmúlt évben elkövetett gyilkosságok és támadások rámutattak arra, hogy komolyan és gyorsan kell kezelni a korrupció és a szervezett bűnözés ügyét Horvátországban,
- G. mivel új belügyminisztert, új igazságügyminisztert és új rendőrfőnököt neveztek ki, akiket megbíztak ezen ügyek kezelésével,

Általános megjegyzések

1. elismerően nyilatkozik a Horvátország által 2008-ban az EU-tagság elnyerése

¹ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0120.

érdekében szükséges szabályozás elfogadása, illetve az ehhez szükséges reformok végrehajtása terén elért eredményekről;

2. külön örömet fejezi ki amiatt, hogy a jogalkotási és szabályozási munka mellett az ország erőfeszítéseket tett az e reformok végrehajtásához szükséges közigazgatási kapacitások erősítésére és javítására;
3. biztos abban, hogy a tárgyalások 2009-ben való befejezésének célja a Bizottság által közzétett indikatív menetrend alapján megvalósítható, feltéve, hogy a horvát kormány fokozza erőfeszítéseit különösen a csatlakozási folyamattal kapcsolatos kényesebb ügyek tekintetében – beleértve a szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelmet –, és teljesíti végre az e területek tekintetében megállapított referenciaértékeket, valamint feltéve, hogy a Tanács hajlandó és képes haladéktalanul megnyitni a tárgyalás valamennyi fejezetét;
4. üdvözli a Bizottság ajánlását, amely szerint a Tanács hozzon létre a csatlakozási szerződés megfogalmazásával foglalkozó *ad hoc* munkacsoportot; emellett javasolja, hogy a munkacsoport a tárgyalásokkal párhuzamosan dolgozzon, és ezért munkáját 2009 első felében kezdje meg; üdvözli továbbá a Bizottság azon szándékát, hogy 2009 során részletes közleményt nyújt be Horvátország uniós csatlakozásának pénzügyi hatásáról;

Politikai kritériumok

5. elégedett bizonyos területek, például a diszkrimináció tilalma, a nők jogai, a kisebbségi jogok vagy a menekültek visszatérése szempontjából kulcsfontosságú dokumentumok és szabályozások elfogadása terén elért eredményekkel; hangsúlyozza, hogy ezek gyors és hatékony végrehajtása kulcsfontosságúvá vált;
6. hangsúlyozza továbbá, hogy folytatni kell a közigazgatás reformját egy új bérezési rendszer bevezetésével, valamint a közigazgatási eljárásoknak az átláthatóság és az elszámoltathatóság növelése céljából, illetve a horvát közszolgálat depolitizálása érdekében történő átvilágításával; felszólít arra, hogy fordítsanak különleges figyelmet a regionális és helyi vezetésre, mivel ezek új felelőségek vállalására való képessége elengedhetetlen a decentralizációs folyamat sikeréhez;
7. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy a külföldi befektetőknek jogbiztonságot és a törvény előtti egyenlőséget biztosítsanak, és ebben az összefüggésben ösztönzi a horvát hatóságokat, hogy a horvát alkotmánybíróság vonatkozó határozataival összhangban haladéktalanul kezeljék a magántulajdon visszaszolgáltatásának még függő ügyeit;
8. úgy véli, hogy határozottabb erőfeszítésekre van szükség az igazságügy terén annak érdekében, hogy kezelni lehessen a bírósági ügyek terén tapasztalható lemaradás és a kiugróan hosszú bírósági eljárások kiváltó okait, meg lehessen kezdeni a bíróságok (ideértve valamennyi típust) működésének átfogó és komoly racionalizálását, objektív és átlátható rendszert lehessen bevezetni a bírók kiválasztására szolgáló eljárásban, biztosítani lehessen a háborús bűnök nemzetközi normáknak megfelelő kezelését az etnikai hovatartozástól függetlenül, és végül megoldást lehessen találni a vádlottak távollétében megtartott tárgyalások és kiszabott ítéletek problémájára, például a megerősített regionális együttműködés révén;

9. figyelembe veszi a volt Jugoszláviában elkövetett humanitárius bűncselekményeket vizsgáló nemzetközi törvényszék (ICTY) főügyészének 2008. december 12-én az ENSZ Biztonsági Tanácsa előtt tett kijelentését, amelyben rámutatott, hogy Horvátország az Ügyészi Hivatal jogsegély iránti megkereséseinek többségére válaszolt, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a Gotovina-ügyhöz kapcsolódó egyes kulcsfontosságú katonai dokumentumok továbbra is hiányosak maradtak; sürgeti a horvát kormányt, hogy tegyen erőfeszítéseket, hogy ezek a dokumentumok haladéktalanul a Bíróság elé kerüljenek;
10. üdvözli azt a tényt, hogy a horvát kormány végre további intézkedéseket tett a korrupció és a szervezett bűnözés leküzdése érdekében; hangsúlyozza, hogy a korrupció és szervezett bűnözés elleni küzdelemmel foglalkozó hivatal (USKOK) fokozott nyomozói és vádemelési tevékenységét azonos szintű rendőrségi és bírósági erőfeszítéseknek kell kísérni ahhoz, hogy eredményt tudjanak felmutatni; úgy véli, hogy a zero tolerancia elvét kell alkalmazni valamennyi szinten, ítéletek (ideértve a vagyontárgyak lefoglalását is) meghozatalára kell törekedni és ezeket végre kell hajtani; üdvözli e tekintetben a korrupcióval és szervezett bűnözéssel vádolt személyek vagyonának ideiglenes befagyasztásáról szóló szabályozás elfogadását;
11. örömmel állapítja meg, hogy négy különböző bíróságon hivatalosan működésbe léptek a külön a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemmel foglalkozó osztályok, és hogy az ezen osztályokra rendelt hatvan bírót átvilágították és elvégzendő feladataik bonyolultságának és érzékenységének arányában fognak jelentős pénzügyi ösztönzőkhöz jutni;
12. ebben az összefüggésben felhívja a horvát kormányt, hogy a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos feladataik teljesítése érdekében a rendőrség és a bíróság számára biztosítsa a szabad és független intézkedés lehetőségét, valamint a szükséges emberi és pénzügyi erőforrásokat;
13. elégedett a horvát sajtószabadsággal, de felhívja a figyelmet a közelmúltban történt olyan esetekre, amikor korrupciós és szervezett bűnözéssel kapcsolatos ügyben nyomozó újságírókat félemlítettek meg, sőt gyilkoltak meg; felszólítja a rendőrséget és az igazságszolgáltatást, hogy tegyenek eltökélt lépéseket az ilyen esetek felderítésére és üldözésére annak érdekében, hogy helyreálljon az országban a pozitív légkör, és folyamatosan betartsák a csatlakozás politikai feltételeit; e tekintetben hangsúlyozza a politikai alku tárgyát nem képező emberi jogok teljes körű védelmének szükségességét;
14. örömet fejez ki, hogy a horvát kormány a nemzeti kisebbségekről szóló alkotmányos jog végrehajtására irányuló cselekvési tervet fogadott el, valamint a finanszírozás növelése miatt; sürgeti a horvát hatóságokat, hogy a kisebbségi közösségeket képviselő nem kormányzati szervezetekkel szoros együttműködésben hajtsák végre a tervet; hangsúlyozza továbbá, hogy a kisebbségek gazdasági és szociális jogaira kell összpontosítani, különös tekintettel foglalkoztatásukra, illetve hogy hosszú távú stratégiát kell kidolgozni a kisebbségek közigazgatásban és igazságszolgáltatásban való foglalkoztatását illetően; kéri továbbá, hogy a nemzeti kisebbségügyi tanácsok élvezzenek a tanácsaikat kikérő helyi önkormányzatoktól független költségvetési autonómiát, hogy teljes függetlenségben láthassák el feladataikat;
15. üdvözli Horvátországnak a kisebbségi politika terén elért eredményeit, különösen

annak tényét, hogy oktatási lehetőségeket és parlamenti képviselőket egyaránt biztosítottak az ország kisebbségei számára;

16. üdvözli a kisebbségi oktatás terén a folyamatos előrehaladást; aggodalmát fejezi ki azonban, hogy a jelenlegi struktúrák fenntartják az elkülönítést, ahelyett, hogy a különböző etnikai csoportok integrációját céloznák, például vegyes osztályok létrehozása révén; aggodalmát fejezi ki továbbá – különösen a romák esetében – amiatt, hogy ezen intézkedések a normál osztályokhoz képest alacsonyabb színvonalú oktatáshoz vezethetnek;
17. megállapítja, hogy a menekültek hazatérését lehetővé tevő feltételek kialakítása terén elért kézzelfogható eredmények ellenére a lakhatás (különösen a városi területek volt ingatlan tulajdonosai esetében), az integráció és a munkaerőpiachoz való hozzáférés terén még sok a tennivaló annak érdekében, hogy a visszatérési programok tartósak lehessenek; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a visszatérési programokat más szociális és foglalkoztatási programokkal összefüggő módon valósítsák meg;
18. üdvözli továbbá a diszkrimináció tilalmát kimondó átfogó szabályozás elfogadását, és nagy jelentőséget tulajdonít e rendelkezések tényleges végrehajtásának; felszólítja a hatóságokat, nemzeti és helyi szinten egyaránt, hogy a zéró tolerancia elvét alkalmazzák a faji vagy egyéb gyűlölet megnyilvánulásaival szemben, és gondoskodjanak arról, hogy e megnyilvánulásokat az előírásoknak megfelelően szankcionálják; felkéri továbbá a nemzeti hatóságokat, hogy védelmezzék a szexuális irányultságuk alapján kisebbségben lévők jogait;

Gazdasági kritériumok

19. biztatónak tartja a foglalkoztatottság Horvátországban tapasztalható növekedését és a tartósan magas gazdasági növekedést; hangsúlyozza azonban, hogy továbbra is magas a munkanélküliség a fiatalok és a kisebbségek körében, illetve hogy milyen hatással vannak a növekvő élelmiszer-árak, és általábanosságban az infláció az átlagpolgárok megélhetésére;
20. hangsúlyozza, hogy meg kell fékezni a kereskedelmi deficitet és a fizetési mérleg deficitjét, valamint a külső adósságot, amely miatt a horvát gazdaság sérülékenyebb és jobban ki van téve a kockázatoknak; hangsúlyozza, hogy a jelenlegi gazdasági növekedés fenntartásához, illetve annak érdekében, hogy Horvátország fel tudjon zárkózni az EU-tagállamokhoz, fel kell gyorsítani a strukturális reformok ritmusát;
21. felhívja a figyelmet arra, hogy az energiabiztonságot a fenntartható fejlődéssel összeegyeztető politikát kell előmozdítani, szoros együttműködésben az érintettekkel; felhívja a horvát hatóságokat, hogy feleljenek meg az EU éghajlatváltozási csomagjában kitűzött céloknak és biztosítsanak megfelelő prioritást az energiahatékonyságnak és a megújuló energiaforrásoknak, különösen a partmenti területeken; emlékezteti Horvátországot az EU által a mediterrán régióknak e tekintetben felajánlott finanszírozási lehetőségekre; üdvözli a kiotói jegyzőkönyv végrehajtására irányuló cselekvési terv elfogadását és felhívja a hatóságokat, hogy tegyenek meg minden szükséges lépést az ipari kibocsátások hatékony csökkentése érdekében;

Képesség a tagsággal járó kötelezettségek teljesítésére

22. általánosságban elégedett a joganyag átvételének sebességével; úgy véli azonban, hogy jobban oda kell figyelni a jogalkotás minőségére; ösztönzi a horvát hatóságokat, hogy folytassák a közösségi vívmányok végrehajtásához szükséges közigazgatási kapacitás létrehozására irányuló erőfeszítéseiket;
23. üdvözli az acél- és távközlési ipar jelenleg zajló privatizációjában elért eredményeket, illetve a horvát hatóságok azon döntését, hogy pályázati eljárást írnak ki a horvát hajógyárak privatizálására, amelynek várhatóan 2009-ben be kell fejeződnie, és hangsúlyozza, hogy a hajógyárak értékesítésének teljesen átláthatóan és az EU versenyjogi normáinak tiszteletben tartásával kell megtörténnie; felszólítja a horvát kormányt, hogy az Európai Bizottság támogatásával fogadjon el célzott intézkedéseket a szerkezeti átalakítás szociális költségeinek ellentételezése érdekében; felkéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy vegye figyelembe a jelenlegi gazdasági és pénzügyi válságot a szükséges reformok Horvátország általi végrehajtásának vizsgálatá során;
24. megállapítja, hogy a mezőgazdasági ágazatban elért eredmények igen kiegyensúlyozatlanok, a minőségi politika és a biogazdálkodás nagyon fejlett, de javítani kell a vidékfejlesztési alap támogatásainak fogadására irányuló kapacitáson; hangsúlyozza, hogy a nagyobb adminisztratív kapacitás és a mezőgazdasági támogatási rendszerek reformja elengedhetetlen feltételek ahhoz, hogy zökkenőmentes legyen az EU közös agrárpolitikájának rendszerére történő átállás, és a minimálisra lehessen csökkenteni az átállás társadalmi hatásait;
25. felkéri a horvát hatóságokat, hogy hatékonyan fogadják az uniós előcsatlakozási támogatásokat, és minden szinten (központi, regionális és helyi szinten is) készítsék elő az EU strukturális és kohéziós alapjaiból származó támogatások fogadásához szükséges struktúrákat és szakértelmet;

Regionális együttműködés

26. mélységesen sajnálja, hogy a csatlakozási tárgyalások bilaterális kérdések miatt jelentős időre ténylegesen megakadtak;
27. hangsúlyozza, hogy a bilaterális kérdések nem lehetnek a csatlakozási tárgyalásokon elért eredmények akadályai; kivéve, ha ezeket a tárgyalásokat arra használják, hogy befolyásolják e kérdések végleges rendezését; sürgeti azonban a horvát kormányt és a szomszédos országok kormányait, hogy sürgősen oldjanak meg minden vitás kérdést;
28. hangsúlyozza, hogy a jószomszédi viszony továbbra is az európai integrációs folyamat alapvető eleme és felkéri Horvátországot és szomszédjait, hogy aktívan mozdítsák elő az együttműködést a régióban és hajtsanak végre több beruházást a határokon átnyúló projektek tekintetében;
29. emlékeztet a Horvátország és Szlovénia miniszterelnökének, határvitáiknak egy nemzetközi testület elé terjesztéséről szóló 2007. augusztus 26-i nem hivatalos megállapodására; üdvözli, hogy Horvátország és Szlovénia kész elfogadni a Bizottság ajánlközását a közvetítői szerepre és úgy véli, hogy ez a közvetítés a nemzetközi jogon kell alapuljon; ezzel összefüggésben várakozással tekint a csatlakozási tárgyalások gyors előrehaladására;

30. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt a nyilatkozatot a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint Horvátország kormányának és parlamentjének.